

Kuvailukieli

Kuvailuryhmien kevään 2022 työpaja

22.3.2022

Pia Backman, Martin Engberg

Kuvailukieli, Kumean ohjeistus

- Primääriluetteloinnissa tallennetaan aina ‡b-osakenttään kuvailukieli (joko fin tai swe). Jos tietue on ruotsinkielinen ja kuvailua rikastetaan, käytetään ruotsinkielisiä termejä.
- **Kuvailun on oltava joko ruotsiksi tai suomeksi.**
- BookWhere-ohjelmalla poimittuihin tietueisiin konvertoituu ‡b-osakenttään arvo mul. Mikäli tietuetta muokataan ja sen seurauksena tietue ei enää kuvailukielen osalta olekaan monikielinen vaan joko suomen- tai ruotsinkielinen, muutetaan 040 ‡b-osakentän koodi sen mukaiseksi.

Melinda

- Tavoitteena on, että jokainen nimeke kuvaillaan metatietovarantoon vain kerran laadukkaasti ja noudattaen yhdenmukaisia sääntöjä.
- Yleensä jokaista julkaisua kohden tulee olla vain yksi bibliografinen tietue Metatietovarannossa.
- Oman kirjaston **luettelointikieltä**, suomi tai ruotsi, saa käyttää eikä poimittujen tietueiden luettelointikieltä tarvitse muuttaa.

Voyagerin aikaan, Åbo Akademis bibliotek

- Luettelointi Melindassa
- Replikointisäännöt Melinda-Alma (Voyager)
- Joidenkin kenttien koneellinen käännös
 - 100 1_ \$e kirjoittaja > \$e författare
 - 300 __ \$a 30 sivua > \$a 30 sidor
- Huomautuskenttiä ei käännetty.
- Toimi, koska yksisuuntainen liikenne.

Voyagerin aikaan, Fennica

- Kansallisbibliografian kuvailu tehdään Melinda-tietokantaan (Aleph), josta tietueet siirtyvät Fennican omaan Voyager-tietokantaan.
- Kuvailukieli on suomi.
- Jos Melindassa kuvailu on aloitettu ruotsiksi, kuvailun kieli vaihdetaan suomen kieleen.

Nykyään tietueet liikkuvat kahteen suuntaan

- Voyagerin aikana tietueiden liike yksisuuntainen
- Uusien paikalliskantojen (?) myötä kahdensuuntainen liikenne
 - Melinda > paikalliskanta
 - Paikalliskanta > Melinda
- Jos eri paikalliskannoissa eri kielisiä tietueita, on sotkun ainekset olemassa...

Nykykäytäntö, Åbo Akademis bibliotek

- Kaksisuuntainen liikenne, eli tietueet viedään myös takaisin Melindaan = normalisointisääntöjä tarvitaan molempiin suuntiin.
- Sääntöjä ei (vielä) ole rakennettu = Melindasta poimitut tietueet jää Almaan suomeksi, ja rikastuminen tehdään suomeksi.
- Primaarilettelointi, muualta pomitut tietueet luetteloidaan ruotsiksi, tai mul
- Almassa myös mahdollisuus käyttää päivitysautomaatiikkaa Melinda-tietueille, kun tietue avataan, Almaan tuodaan uusin versio Melindasta. ÅAB:ssa ei käytössä koska sitten kaikki ruotsinkieliset tietueet jotka on Melindassa suomeksi, kääntyy suomeksi.

Kirjastopalvelu

- Ruotsinkieliseksi identifioitava aineisto kuvailtu ruotsiksi (Ruotsissa julkaistut ruotsinkieliset kirjat ja äänikirjat, suomenruotsalaiset kirjat, ruotsinkieliset nuotit ja äänitteet).
- Musiikkiaineistossa enää aika harvoin tehty ruotsinkielistä kuvailua - lähinnä selkeissä ruotsalaista musiikkia esittelevissä julkaisuissa ja kansanmusiikissa.
- Ruotsissa julkaistu muunkielinen aineisto - arabiankieliset, somalinkieliset - on kuvailtu suomeksi. Julkaisun pääkielen mukaan, ei ISBN-tunnuksen maakoodin perusteella.
- Kaksikielisissä julkaisuissa, joissa suomen kieli on toisena kielenä, on yleensä kuvailut suomeksi, myös vaikka toinen kieli on ruotsi.

Formaatti

- MARC-formaattiin tulossa uusi linkkikenttä 788, joka mahdollistaa saman julkaisun eri kielillä tehtyjen kuvailujen linkittämisen yhteen (tuplatietueet)
- Ehdotus Kanadan kansalliskirjastolta, koska Kanadassa tehdään kaksi eri kuvailua, jos julkaisu on kaksikielinen
- Automaattiset käännökset?
 - Funktiotermit yms. ovat metatietosanastossa fin, swe, (eng)
 - Vapaiden huomautusten käännökset?

Muita vaihtoehtoja?

Kielikoodimerkintöjä Melindassa

- Huom! Suuri osa tietueista ilman 040 b-osakentän kielimerkintää

Kielikoodi	Määrä
fin	2 253 810
mul	111 358
swe	46 143
eng	7 180